

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 26P/82/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3122203350
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Balalová
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2022:3122203350.3

Uznesenie

Okresný súd Trenčín v právnej veci navrhovateľa Z. S., nar. XX.XX.XXXX, štátneho občana Slovenskej republiky, trvale bytom S. S. XXXX/XX, S., zastúpeného JUDr. Renatou Králikovou, hostujúcou euroadvokátkou, so sídlom Purkyňova 6, Ostrava, Česká republika a manželky navrhovateľa A. S., nar. XX.XX.XXXX, štátnej občianky Poľskej republiky, trvale bytom S. E. XXX/X, M., zastúpenej JUDr. Natáliou Šarinovou Fándlyovou, advokátkou, so sídlom Matice slovenskej 1255/1, Bánovce nad Bebravou, o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom S.: H., nar. XX.XX.XXXX a R., nar. XX.XX.XXXX, obe v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, pracovisko Ilava takto

rozhodol:

I. V y h l a s u j e s a, že Okresný súd Trenčín n e m á právomoc konať v konaní o rozvod manželstva a s ním spojenom konaní úpravy rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletým deťom S.: H., nar. XX.XX.XXXX a R., nar. XX.XX.XXXX.

II. Konanie s a z a s t a v u j e .

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ svojim návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 18.05.2022 žiadal, aby súd manželstvo účastníkov konania rozviedol. Zároveň žiadal, aby súd schválil dohodu rodičov vo veci úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom H. a R. podľa ktorej budú mal. deti v striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. V návrhu uviedol, že v roku 2017 účastníci uzavreli manželstvo v M., z ktorého sa narodili dve deti. Postupom času sa manželia odcudzili, či už citovo alebo fyzicky a v súčasnosti je ich manželstvo tak rozvrátené, že nedokážu spolu žiť ako manželia. Ďalej uviedol, že účastníkom ako rodičom mal. detí záleží na zachovaní dobrých vzťahov a preto uzatvorili rodičovskú dohodu, v ktorej upravili všetky skutočnosti týkajúce sa mal. detí a predložili ju súdu na schválenie. K pomerom účastníkov navrhovateľ uviedol, že mal. R. navštevuje 1. ročník základnej školy a mal. R. navštevuje materskú školu. Obaja majú potreby primerané veku a nemajú žiadne zdravotné problémy, ktoré by si vyžiadali mimoriadne výdavky. Navrhovateľ pracuje na pozícii personálny pracovník u zamestnávateľa v H. a manželka pracuje ako upratovačka.

2. Na pojednávaní dňa 16.09.2022 na Okresnom súde Trenčín Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, pracovisko Ilava ako kolízny opatrovník uviedol, že sa mu nepodarilo prešetriť pomery na strane účastníkov a vykonať pohovor s mal. deťmi na udanej adrese trvalého pobytu účastníkov konania S. E. XXX/X, M. z dôvodu, že na uvedenej adrese sa nikto nezdržiaval a telefónne čísla manželov, zistené cez register telefónnych čísiel, neexistovali. Manžel ako navrhovateľ na pojednávaní uviedol, že s manželkou sa reálne zdržiavali v Z. asi pred rokom a asi rok žijú aj s manželkou a mal. deťmi v S., z toho štyri mesiace oddelene. Navrhovateľ má v osobnej starostlivosti mal. R. a manželka navrhovateľa má v osobnej starostlivosti mal. H.. S mal. H. sa navrhovateľ stretáva po vzájomnej dohode s manželkou a

manželka sa s mal. R. stretáva taktiež po vzájomnej dohode. Ďalej uviedol, že mal. H. navštevuje 2. ročník základnej školy v W. a aj 1. ročník navštevoval v uvedenej základnej škole. Mal. R. navštevuje v W. materskú školu. Pracovný pomer u zamestnávateľa v H. ukončil dňa 15.06.2022 a odvtedy je evidovaný ako nezamestnaný. Manželka navrhovateľa vo svojej výpovedi uviedla, že od januára 2022 s manželom spoločne nehospodária a od mája 2022 žijú oddelene. Potvrdila, že mal. H. navštevuje 2. ročník základnej školy v W. a mal. R. v rovnakom meste navštevuje materskú školu. Rovnako uviedla, že zabezpečuje starostlivosť o mal. H. a navrhovateľ o mal. R. a ohľadne stretávania sa s mal. deťmi sa vedia dohodnúť a výživné si nehradia, ale v prípade zvýšeného výdavku na mal. H. jej navrhovateľ vie na tento výdavok prispieť. Ďalej uviedla, že v auguste 2022 zmenila zamestnávateľa.

3. Z lustrácie v Registri obyvateľov súd zistil, že navrhovateľ Z. S., nar. XX.XX.XXXX má slovenskú štátnu príslušnosť a trvalý pobyt má od 28.04.2017 evidovaný na adrese S. S. XXXX/XX, S..

4. Z lustrácie v Registri obyvateľov súd zistil, že manželka A. S., rod. K., nar. XX.XX.XXXX má poľskú štátnu príslušnosť a trvalý pobyt má evidovaný od 24.09.2018 na adrese S. E. XXX/X, M..

5. Z lustrácie študentov slovenských škôl zo dňa 03.10.2022 bolo zistené, že mal. H. S., nar. XX.XX.XXXX nie je evidovaný ako študent denného štúdia ani jednej zo slovenských škôl.

6. Podľa § 161 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej „CSP“), ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky").

7. Podľa § 161 ods. 2 CSP, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

8. Jednou z procesných podmienok konania je právomoc súdov Slovenskej republiky vec prejednať a rozhodnúť. Splnenie procesnej podmienky právomoci skúma súd z úradnej povinnosti v každom štádiu konania a na každom stupni, pričom jej nedostatok predstavuje neodstrániteľnú vadu konania, ktorá zásadne vedie k zastaveniu konania. V prípade výskytu cudzieho prvku v konaní sa právomoc súdov Slovenskej republiky ako členského štátu Európskej únie spravuje predovšetkým úniou právom.

9. V prejednávanej veci ide o konanie o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletým deťom. Ide o súkromný občianskoprávny vzťah s cudzím prvkom, pretože v čase podania návrhu na rozvod manželstva sa navrhovateľ - slovenský štátny občan, manželka navrhovateľa - poľská štátna občianka a obe maloleté deti zdržiavali v Poľsku, čo predstavuje významnú skutočnosť pre skúmanie právomoci tunajšieho súdu. Nakoľko je Slovenská republika členským štátom Európskej únie, súd aplikoval úniové právo. Slovenský súd však pri posudzovaní svojej právomoci skúma, či má založenú svoju vlastnú právomoc bez ohľadu na prípadnú právomoc iného justičného orgánu v cudzine.

10. Podľa článku 3 Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 (ďalej len „Nariadenia Brusel IIa“), účinného v čase začatia konania, vo veciach rozvodu, rozluky alebo anulovania manželstva majú právomoc súdy členského štátu a) na ktorého území:

- majú manželia obvyklý pobyt, alebo
 - manželia mali naposledy obvyklý pobyt, pokiaľ tam jeden z manželov stále býva, alebo
 - má odporca obvyklý pobyt, alebo
 - v prípade spoločnej žiadosti, má niektorý z manželov obvyklý pobyt, alebo
 - má navrhovateľ obvyklý pobyt, ak tam býval najmenej jeden rok bezprostredne pred podaním návrhu, alebo
 - má navrhovateľ obvyklý pobyt, ak tam býval najmenej šesť mesiacov bezprostredne pred podaním návrhu a je buď štátnym príslušníkom tohto členského štátu alebo v prípade Veľkej Británie a Írska tam má "domicil";
- b) ktorého štátnymi príslušníkmi sú obaja manželia alebo v prípade Veľkej Británie a Írska, ak tam majú obaja manželia "domicil".

11. Podľa článku 16 Nariadenia Brusel IIa konanie na súde sa považuje za začaté:

a) momentom podania písomnosti, ktorou sa začína konanie, alebo rovnocennej písomnosti na súde, za predpokladu, že navrhovateľ neopomenul následne prijať kroky, ktoré musel prijať, aby zabezpečil doručenie písomnosti odporcovi;

alebo

b) ak sa pred jej podaním na súd musí písomnosť doručiť, momentom jej prevzatia orgánom povereným doručovaním za predpokladu, že navrhovateľ neopomenul následne prijať kroky, ktoré musel prijať, aby zabezpečil podanie písomnosti na súde.

12. Podľa článku 17 Nariadenia Brusel IIa, ak sa začalo konanie na súde členského štátu vo veci, v ktorej podľa tohto nariadenia nemá právomoc konať, a ktorá patrí podľa tohto nariadenia do právomoci súdu iného členského štátu, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.

13. Článok 3 Nariadenia Brusel IIa, ktorý bol účinný v čase podania návrhu na rozvod manželstva na súd, uvádza sedem alternatívnych dôvodov zakladajúcich právomoc vo veciach týkajúcich sa rozvodu a tieto dôvody sa uplatňujú horizontálne, t.j. nemajú jeden pred druhým prednosť a manželia môžu podať návrh na rozvod na súd v členskom štáte, ktorého právomoc by bola daná podľa ktoréhokoľvek z uvedených dôvodov. Podstatným kritériom každej z možností, okrem kritéria spoločnej štátnej príslušnosti uvedenej v písmene b) článku 3, je kritérium obvyklého pobytu. Pojem obvyklý pobyt nevymedzujú ani zákony Slovenskej republiky ani medzinárodné zmluvy, ani všeobecne záväzné akty práva európskej únie a ide o pojem faktický a ktorý je potrebné skúmať vždy v konkrétnej prejednávanej veci s ohľadom na kontext ustanovení nariadenia a jeho cieľ. Nemožno ho stotožňovať s pojmom trvalý pobyt, na ktorý sa odvolal vo svojej výpovedi navrhovateľ, nakoľko trvalý pobyt je pojmom vnútroštátneho práva a má evidenčný charakter a ani s pojmom bydlisko. Všeobecne sa ním rozumie miesto, kde sa osoba zdržiava, resp. chce zdržiavať, kde je centrum jej života. Do úvahy preto súd berie trvanie, pravidelnosť, podmienky, dôvody pobytu na území členského štátu, pracovné, aktivity, presťahovanie rodiny a tak aj rodinné a sociálne väzby (sp.zn. 4 Cdo 131/2011).

14. V danej veci súd skúmaním podmienok obvyklého pobytu manžela ako navrhovateľa návrhu na rozvod ako aj manželky dospel k záveru, že ani jeden z manželov nemal v čase začatia konania o rozvod manželstva obvyklý pobyt na Slovensku a ani jeden na Slovensku nebýva. Zo zhodných výpovedí manželov na pojednávaní dňa 16.09.2022 súd zistil, že rodina sa zo Slovenska odsťahovala v období pred septembrom 2021 a to do Poľska do Mesta W., keďže mal. H. tam navštevuje od septembra 2021 základnú školu. Uvedené má súd za osvedčené aj z lustrácie študentov slovenských škôl, podľa ktorej mal. H. nie je žiakom žiadnej školy na Slovensku. Manžel ako navrhovateľ pracoval do júna 2022 pre zamestnávateľa v H. a manželka pracuje ako upratovačka v S.. Zo zhodných výpovedí manželov tiež vyplynulo, že mal. R. navštevuje v uvedenom meste materskú školu a rodičia realizujú osobnú starostlivosť o mal. deti spôsobom, že navrhovateľ sa osobne stará o mal. R. a manželka sa osobne stará o mal. H., pričom vzájomne umožňujú stretávanie druhého rodiča s druhým dieťaťom. Z takto zistených skutočností mal súd za to, že centrum života oboch manželov je v Poľsku v Meste W., kde žijú s mal. deťmi, hoci oddelene a kde majú centrum života aj mal. deti a to najneskôr od septembra 2021. Argument trvalého pobytu, ako bolo uvedené v odseku 13, je irelevantný, nakoľko má len evidenčný charakter a nič nevypovedá o skutočnosti, kde účastník konania naozaj žije, kde je centrum jeho záujmov. Na základe takto zisteného obvyklého pobytu oboch manželov súd nezistil naplnenie ani jednej z alternatív zakladajúcich právomoc vo veciach rozvodu pre súdy Slovenskej republiky. Z dôvodu rozličnej štátnej príslušnosti oboch manželov nemožno uplatniť právomoc súdov Slovenskej republiky ani podľa bodu 2 článku 3 Nariadenia Brusel IIa. Právomoc vo veciach rozvodu, rozluky alebo anulovania manželstva vyjadrená v článku 3 Nariadenia Brusel IIa je právomocou výlučnou a nemožno ju zmeniť ani dohodou účastníkov konania. Súd tiež nezistil splnenie podmienok pre uplatnenie právomoci súdu pre rozvod podľa článkov 4, 5 a 7 Nariadenia Brusel IIa, nakoľko má za to, že v danom prípade majú právomoc súdy iného členského štátu a to Poľskej republiky. Súd dopĺňa, že obdobne bola posúdená otázka právomoci súdov SR vo veci rozvodu manželstva aj Najvyšším súdom SR napr. sp.zn. 2Cdo/114/2016, sp.zn. 5Cdo/137/2017 a tiež Ústavným súdom SR sp.zn. IV. ÚS 468/2018, sp.zn. II. ÚS 5/2017.

15. Pretože tunajší súd nedisponuje právomocou konať vo veci rozvodu manželstva, súd nedisponuje ani právomocou konať vo veci úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva, ktorá je s konaním o rozvod manželstva v tomto prípade spojená. Z týchto dôvodov súd vyhlásil v súlade s článkom 17 Nariadenia Brusel IIa že nemá právomoc konať vo veci rozvodu a

s ním spojeného konania o úpravu rodičovských práv a povinností a konanie zastavil pre nedostatok procesnej podmienky, ktorá je neodstrániteľná.

16. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 127 CSP, ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.